

Nachtegaallaan 2-4

(Foto's: gemeente Eindhoven, Arnoud Wakkerman)

Korte omschrijving

DUBBELE DIENSTWONING behorend bij villa De Laak, gebouwd in opdracht van A.F. Philips.

Datum van aanwijzing: 27-08-2001

Datum van registratie: *24-06-2002

Rijksmonument nummer complex: 518758

Rijksmonument nummer panden: 518759

Redengevende omschrijving

Complex

Inleiding

Geheel van fabrikantenvilla, De Laak met omringende **TUIN, DIENSTWONINGEN, ORANJERIE, KOETSHUIS en PAARDENSTALLEN**. Het complex is in 1906-07 gebouwd in opdracht van Dr. A.F. Philips naar een ontwerp van architect J.W. Hanrath.

De bebouwing ligt op een nagenoeg vierkant terrein tussen Parklaan en Nachtegaallaan. Het complex behoort tot de vroegste bebouwing in het villapark. Thans (1999) zijn de bijgebouwen alsmede een deel van de villa als kantoor in gebruik. De dienstwoning fungeert als woonhuis.

Omschrijving

De villa neemt in het villapark Tongelre een prominente plaats in. De woning ligt schuin ten opzichte van de hoek Parklaan/Nachtegaallaan. Dienstgebouwen zijn aan de Nachtegaallaan, aan de straat gelegen. Het koetsiershuis ligt aan het terrein bij het koetshuis.

De diverse gebouwen zijn uitgevoerd met classicistische elementen waarbij de villa het rijkst uitgevoerd is, de dienstgebouwen zijn soberder. Er bestaat een grote eenheid in architectuur en detaillering.

Waardering

Het complex van villa met dienstwoningen is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een culturele en sociaaleconomische ontwikkeling, met name de stichting van een buitenplaats voor de oprichter van de Philipsfabrieken binnen een nieuw opgezet villapark. Het is van belang als bijzondere uitdrukking van een technische en typologische ontwikkeling. Het complex heeft architectuurhistorische waarde vanwege de verfijnde detaillering in de vormen van het 17e-eeuwse Hollandse Classicisme, het is van bijzonder belang in het oeuvre van de architect Hanrath. Het complex heeft ensemblewaarden wegens de samenhang van de bebouwing

Rijksmonument

met de inrichting van de landschappelijke tuin.

Het complex is van belang wegens de architectonische gaafheid van ex- en interieur; het is van belang wegens de hoogwaardige architectonische kwaliteit van de samenstellende onderdelen. Het complex is van belang vanwege de architectuurhistorische, bouwtechnische en typologische zeldzaamheid

Omschrijving

DUBBELE DIENSTWONING, eenlaags pand op een rechthoekige plattegrond, voorzien van een zadeldak waarvan de nok evenwijdig aan de straat loopt. De woningen zijn gespiegeld ten opzichte van elkaar en elk drie traveeën breed. Het geheel is uitgevoerd in baksteen. Het dak is gedekt met leisteen en heeft een gootlijst, deze lijst loopt over dezelfde hoogte om de zijgevel door. De topgevel is hier voorzien van windveren. De deuren bevinden zich in het midden van de gevel, aan weerszijden daarvan zijn twee beluikte schuiframen met een kleine roedenverdeling aangebracht. De schuiframen in de zijgevel zijn met luiken uitgevoerd. Boven de deuren en ramen zijn in de strekken aanzet- en sluitstenen in natuursteen geplaatst. Verspreid in het dakvlak bevinden zich dakkapellen waarvan de middelste bekroond wordt door een fronton. Ook de ramen van de dakkapellen zijn voorzien van een kleine roedenverdeling. Midden in het dakvlak (tussen de dakkapellen) staan zowel aan de voor- als aan de achterzijde van het dak, hoge smalle schoorstenen.

Voor de woningen is een smalle strook groen aanwezig, van de straat gescheiden door middel van een smeedijzeren hek.

Waardering

De dienstwoning is van algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een culturele en sociaaleconomische ontwikkeling, met name de stichting van een buitenplaats voor de oprichter van de Philipsfabrieken binnen een nieuw opgezet villapark. Het is van belang als bijzondere uitdrukking van een technische en typologische ontwikkeling. Het heeft architectuurhistorische waarden vanwege de verfijnde detaillering in de vormen van het 17e-eeuwse Hollandse Classicisme, het is van bijzonder belang is het oeuvre van de architect Hanrath. Het maakt deel uit van een complex met ensemblewaarden wegens de samenhang van de bebouwing met de inrichting van de landschappelijke tuin.

Het is van belang wegens de architectonische gaafheid van het ex- en interieur; het is van belang wegens de hoogwaardige architectonische kwaliteit van de samenstellende onderdelen. Het is van belang vanwege de architectuurhistorische, bouwtechnische en typologische zeldzaamheid.

Monumenten Inventarisatie Project (M.I.P.)

Adres: Nachtegaallaan 2-4

Oorspronkelijke functie: Dienstwoning + stal

Hoofdfunctie: Woningen en woningbouwcomplexen

Type: Dienstwoning

Bouwperiode: ca. 1910-1915

Gevels en materialen: Baksteen. Natuurstenen aanzet- en sluitstenen. Kroonlijst, doorlopend over zijgevels.

Vensters en deuren: Schuiframen met kleine roedenverdeling en luiken. Dakkapellen, middelste met fronton.

Dak en bedekking: Zadeldak met windveer, lei.

Bijgebouwen: Stal onder zadeldak. Ramen en deuren met luiken.

Groen: Tuin.

Motivering: Cultuurhistorisch belang.

Bijzonderheden: Onderdeel van complex "Huize de Laak".